

Javne agencije: razvijanje povjerenja građana i privatnog sektora kao preduvjet efikasne regulacije

Savjetovanje Instituta za javnu upravu

Građani, javna uprava i lokalna samouprava: jesu li mogući povjerenje, suradnja i potpora?

16. veljače 2017., HOK, Zagreb

dr.sc. Nikola Popović i dr.sc. Anamarija Musa

Javne agencije

- Agencijski ustroj obilježava tradicionalna nehomogenost
 - Statusne, pravne i financijske različitosti
- Broj organizacija > 70 (javne ustanove, ustanove, pravne osobe s javnim ovlastima, ..)
- Klasifikacija: regulatorne / izvršne / razvojne / ekspertne / ..
- Posebna skupina agencija sa zakonskim atributom - neovisnosti:
 - prava / financijska / organizacijska / politička
- Utjecaji i neovisnost
 - Državna politika: rizik politizacije / rješenje: transparentnost odnosa
 - Privatni sektor: rizik zarobljavanje / rješenje: transparentnost odnosa
 - Nadležni sudovi: rizik judicijalizacije u specijalističkim temama npr. vještačenje
 - Javnost: mediji, sindikati, udruge za zaštitu potrošača,..
- Tržišni regulatori: mjesto u (ustavno)pravnom poretku ?
 - Prijepor o položaju i ovlastima u nacionalnom i EU pravnom poretku
 - Rješenja: normativno uređenje i harmonizacija

Ogled strukture neovisne regulacije tržišta

- Pojedinačni zakoni kao pravna osnova ustroja i nadležnost tržišnih regulatora
- Zaštita i regulacija tržišnog natjecanja
 - Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (AZTN)
 - Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti (HAKOM)
 - Hrvatska energetska regulatorna agencija (HERA)
- Prudencijalna tržišna regulacija
 - Hrvatska narodna banka (HNB)
 - Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga (HANFA)
- Regulacija programskog sadržaja, pluralizma i medijskih sloboda
 - Agencija za elektroničke medije (AEM)
- Nadzor državne vlasti:
 - Zakonodavna – prihvaćanje godišnjih izvješća o radu regulatora
 - Izvršna – provedba strategija, planova, smjernica, programa razvoja od strane regulatora
 - Sudbena – zakonitost odluka regulatornih tijela

Povjerenje građana i poduzetnika u pravne i trgovinske odnose

- Jača i slabija ugovorna ili trgovinska stana
- Regulacija kao kompenzacija nejednakog pregovaračkog položaja građana i poduzetnika
 - Pravedan omjer kvalitete usluge i plaćene cijene
 - Ugovori o pružanju usluga, opći uvjeti poslovanja, posebni uvjeti poslovanja
 - Aplikacije za nadzor tehnološki naprednih usluga npr. Internet i Hakometar
 - Pravedno korištenje povijesnih i suvremenih infrastrukturnih kapaciteta od strane konkurenata
 - Standardna ponuda poduzetnika u vladajućem položaju
- Rokovi rješavanja regulatornih predmeta (Hakom)
 - Do 4 mjeseca za poduzetničke sporove
 - Do 4 mjeseca za korisničke sporove
- Prednosti:
 - Kraće trajanje postupaka vis a vis sudstva
 - Specijaliziranost tržišnog regulatora,..

Koncept otvorenosti regulacije - savjetovanje s građanima, poduzetnicima,..

- Zakon o pravu na pristup informacijama
 - Objavljivanje svih bitnih informacija i tržišnih regulatora
 - Objavljivanje dokumenata u svrhu javnog savjetovanja (svi normativni akti i ostali akti koji utječu na interese građana i pravnih osoba)
- Posebni regulatorni zakoni npr. Zakon o elektroničkim komunikacijama
 - Prije donošenja mjera od znatnijeg utjecaja na mjerodavno tržište, Hakom provodi javnu raspravu radi prikupljanja mišljenja i prijedloga zainteresirane javnosti i poduzetnika
 - ciklične ex ante regulatorne mjere
 - Jedinstveno informacijsko središte za javne rasprave
 - Registracija korisnika i postavljanje komentara na javnu raspravu
 - Arhiva završenih rasprava

Međunarodno relevantne teme i zainteresiranost javnosti

- Donositelj akta: npr. EU ili druga međunarodne tijela
 - Npr. BEREC (*Body of European Regulators of Electronic Communications*)
 - Smjernice u vezi očuvanja mrežne neutralnosti > 400 tisuća komentara zainteresiranih osoba
 - Cilj: jednako upravljanja Internet podacima neovisno od kuda su podaci otpremljeni, kome su namijenjeni i koje se aplikacije koriste
- Individualna stajališta, npr. građani, stručnjaci
 - Adresati normi: dominantni poduzetnici, korisnici
- Kolektivna stajališta, npr. industrijske udruge
 - Na razini EU: ETNO, ECTA, GSMA,..

Ciljevi participativne regulacije tržišnih odnosa

- Doprinos boljoj usmjerenosti društveno-gospodarskih odnosa
- Definiranje javnog interesa i javnih službi u skladu s tehnološkim i gospodarskim razvojem tj. opseg javnih univerzalnih usluga s obzirom na rentabilnost, npr.:
 - Broj dana dostave pošte u tjednu
 - Pristup brzom Internetu, potreba za telefonskih govornicama, tiskanim imenicima, itd.
 - Broj putničkih željezničkih linija vis a vis ostalih oblika javnog prijevoza
 - Periodična evaluacija potreba, navika i zadovoljstva korisnika
 - Ankete (građani, poduzetnici, ..)
- Racionalnije upravljanju ograničenim javnim financijama
- Odabir regulatornih mjera s ciljem poticanja poduzetničke inicijative i dinamiziranja tržišnih odnosa
- Modernizacija javnog upravljanja kroz homogen sustav javnih specijaliziranih agencija

Hvala Vam na pažnji, pitanja?